

GLASILO KATOLIŠKE AKCIJE ZA KAMNIŠKO IN MORAVŠKO DEKANIJO

NAŠ LIST IZDAJA MISLJONIŠČE V GROBLJAH, P. DOMŽALE. — UREJUJE IN ZASTOPA IZDAJATELJA JOŽEF GODINA C. M., DOMŽALE-GROBLJE. — TISKA MISIJSKA TISKARNA, DOMŽALE - GROBLJE. ZA TISKARNO JANKO STRNAD, DOMŽALE. — IZHAJA MESEČNO. POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 1 DIN, CELOLETNA NAROČNINA 12 DIN. INSERATI PO DOGOVORU. ROKOPISI SE REDNO NE VRAČAJO.

Izredno sveto leto

Letos meseca aprila poteče 1900 let, kar je trpel in umrl naš božji Odrešenik Jezus Kristus. Sv. oče Pij XI. je zato oznanil začeti z aprilom izredno sveto leto.

Sveto leto imenujemo tudi jubilejno leto. Pri Judih se je imenovalo vsako 7. leto leto počivanja (6 let obdeluj polje in porezavaj vinograd ter zbiraj pridelke, 7. leto pa naj bo počitek za zemljo, zemlje ne posej in vinograda ne obreži!). Kar je zemlja sama rodila v tem letu (in to ni bilo malo), so smeli reveži ravno tako pobrati kot lastniki zemljišč. Po vsakem 7. letu počivanja (torej po 49 letih) naj bi sledilo veliko leto odpuščanja, jubilejno leto: vsi sužnji so bili spet prosti, zemljišče (ki se je v prejšnji dobi kakorkoli prodalo) je prišlo zopet v posest prvega lastnika in sicer brez vsake odškodnine. Bilo je tako nekako leto vsesplošne poravnave. Tako judovsko sveto leto je pa imelo tudi namen pokazati, kako nespametna je grabežljivost, ter pozdraviti družabne rane, ki jih je grabežljivost in lakomnost prizadejala. Ljubezen do bližnjega naj bi se v resnici v življenju uveljavila. Tako leto, ki je sledilo 7 krat 7 letom, torej vsako 50. leto, se je slovesno oznanilo z rogovi: Izrael naj se zaveda, da je njegov gospodar Bog.

V katoliški Cerkvi se je praznovalo prvo sveto leto l. 1300. Uvedel ga je papež Bonifacij na neprestane in nujne prošnje Rimljanov. Petrova bazilika v Rimu, ki je bila tedaj stara že 900 let, je videla v tem prvem sv. letu 200 tisoč romarjev iz vseh dežel, da bi bili deležni popolnega odpustka. Prišla sta tudi francoski in ogrski kralj. Tudi slavni pesnik Dante je poromal takrat v Rim. Silni utisi katoliškega Rima so mu dali prve osnove za njegova nesmrtna dela. Vsem, ki so romali v Rim in opravili tam predpisana dobra dela je bil podeljen odpustek za božje kazni, ki so si jih nakopali s svojimi grehi; kajti kot znano, nam sv. spoved in popolno kesanje prinesejo odpuščanje krivde greha, ne zbršejo nam pa vseh časnih kazni za grehe.

Papež Bonifacij VIII. je določil za sv. leto vsako stoto leto. Toda že pa-

pež Klemen VI. je leta 1349 določil vsako 50. leto za sv. leto. Vendar je že 1389 Urban VI. spremenil to in odredil vsako 33. leto za sv. leto. Končno je Pavel II. 1470 določil za jubilejno leto vsako 25 leto. Tako je ostalo do danes. Letošnje sv. leto je izredno; zadnje je bilo namreč l. 1925. Sv. oče hoče, da bi imeli verniki od 1900 letnice smrti božjega Odrešenika še prav posebne koristi.

Vse večje verske prireditve naj se ozirajo na to spominsko obletnico. Prejemajmo še prav posebno pogosto presv. Evharistijo. V duhu spokornosti in zadoščevanja z Jezusom trpimo in bomo z njim zmagali.

*

Vojna in mir

(Kardinal Faulhaber)

Oči Kristusove so bile obrnjene v mir in druga prošnja očenaša trdi: prišlo bo nekoč božje kraljestvo z vso resnico in z vsem mirom. V počasnem koraku stoletij. Dokler pa bosta na zemlji rásla trnje in osat ter volk in jagnje ne skleneta miru, dotlej tudi narodi ne bodo prekovali mečev v pluge. Le mir ne in vojna je duh od duha Kristusovega. On ni maral priti kot Gospod vojnih trum in drveti skozi zgodovino na ognjenem vozu kerubov. Biti je hotel dober pastir in usmiljeni samarijan. Opominjal je: Živite med seboj v miru (Mk 9, 49). Zavrnil je Petra, ko je hotel udariti z mečem. Le mir in ne vojna je duh Kristusov.

Cerkev je besedo Kristusovo o vojni in miru oznanjala naprej. Med narodi bodo vedno krvavi spopadi. Te vojske pa morajo postati čim dalje redkeje in morajo končno povsem ponehati. Ponavljam tu, kar sem že med vojno pisal v pastirskem listu: »Vsaka vojna, tudi najpotrebnejša, tudi najpravičnejša, je rana za krščanski svetovni red.« Mir je dar božji, tedaj molimo zanj. To je naloga narodov. Treba pa je za mir se tudi potruditi. Cerkev moli za mir. Vso liturgijo preprezajo molitve: Gospod, daj nam mir v naših dneh! Vodi naše noge na pota miru! Jagnje božje,

ki odjemlješ grehe sveta, daj nam svoj mir! Kraljica miru, prosi za nas! Sedemkrat se moli med sv. mašo za mir. V litanijah — kuge, lakote in vojske, reši nas, o Gospod — se vojska postavlja v isto vrsto kot kuga in lakota, dve najstrašnejši šibi. Kakor pa se je zdravniški vedi in narodnemu gospodarstvu posrečilo izgnati iz naših dežel kugo in lakoto, tako se mora z dobro voljo tudi posrečiti zadržati od naših dežel vojno. Novi praznik Kristusa Kralja hoče imeti tudi ta smisel, da na novo oznanja gospodstvo božje med narodi in da se vezi med državami sklepajo po pravcu sloge in miru.

Cerkev moli za mir in se trudi za mir. »Steber resnice« hoče biti tudi steber miru. Koliko krvi in gorja bi bilo prihranjenega človeštvu, ako bi uspel poskus papežev, ki je hotel okrajšati svetovno morijo. Tako pa se je golob miru moral vrniti v barko Noetovo, ker ni našel zunaj tal, kjer bi se odpočil. Pred kratkim časom je dvignil sv. oče glas in zadržal krvav spopad med Bolivijo in Paragvajem. Na mirovnem kongresu v Londonu je med zborovanjem zaklical nek drugoverec: »Pokažite mi človeka, ki bi toliko storil za mir kakor papež.« Krščanstvo bi ne bila absolutna religija, ko bi bila na uslugo zahtevam ali celo strastem posameznih narodov.

Krščanska morala izvaja svoja načela o vojni in miru slej ko prej iz naravnih zakonov ter iz razodetja. Po izkušnjah svetovne vojne postavlja sledeče mirovne člene:

Prvi mirovni člen. Slehera vojna je nesreča, grozovita nesreča. A ni slehera vojna krivica. Mi ne moremo že vnaprej vsake vojne absolutno prekleti in jo nazivati za morivko množic ter klicati krščanskemu vojaku: odkloni vojno službo. Tako ne smemo govoriti, ker tudi Kristus ni tako govoril. Niti vojakom, s katerimi se je sešel. Vojna ima lahko pravičen vzrok in ima ga tedaj, ako se napove ne iz pohlepa po zemlji, ne iz slavo-hlepja, ne iz maščevanja, marveč kot obramba proti krivici. Naši vojaki so šli v boj v veri na pravično stvar. Po krščanski morali pa se sme izpostaviti življenje v nevarnost in se žrtvovati zaradi višje blaginje. Država ima svoje pravice. Kdor pa ima pra-

† Dr. Andrej Karlin

V sredo, dne 5. aprila 1933 je umrl ob pol 11 uri zvečer vladika lavantinski, prevzvišeni gospod knezoškof dr. Andrej Karlin. Pogreb bo v ponedeljek, 10. aprila ob 10 dopoldne.

Rojen je bil 15. nov. 1857 v Stari Loki na Gorenjskem. Gimnazijo je študiral v Ljubljani. Leta 1880 je bil posvečen v mašnika. Kaplanoval je

vice, ima tudi pravico, da odbija krivico.

Drugi mirovni člen. Pred vsako vojno je treba preje vse poskusiti, da se spor poravnava mirnim potom in da se krivica popravi zlepa. Poprej je treba izčrpati vsa sredstva za mirno poravnavo. Prepirajoči morajo čakati na izid pogajanj. Danes smemo to zahtevo dvakrat močneje poudariti, ker so prometna sredstva na višku in je posredovanje danes dosti lažje in krajše, brzojavno ali brezžično ali osebno. Kant, nemški filozof, govori v svoji knjigi »Večni mir« o razsodni oblasti med narodi, in danes se obračajo oči na Zvezo narodov, ki naj bi bila taka razsodna oblast v slučajih nesporazuma med narodi. Bodočnost bo pokazala, ako ima Zveza dovolj ugleda, da pripomre svoji razsodbi do veljave, ne da bi se ji bilo treba sklicevati na najvišjega Sodnika.

Tretji mirovni člen. Način in načrt bojevanja ne sme postati divji in brezobziren, da mora reči pameten človek, tudi oni, ki ni udeležen: tak način bojevanja ni več človeški. Ako je mogoče z današnjo tehniko izpremeniti cele pokrajine v puščavo in uničiti vsa kulturna dela, ali s plini ubiti v nekaj minutah vse življenje vele-mesta — voditi torej vojno tudi proti ženam in otrokom, tedaj nam že naravni zdravi čut pravi: to ni človeško. Tako naj se bore barbari in hudiči, ne pa kulturni narodi. Kdor kulturo zares ceni, mora tako satansko tehniko odklanjati.

v raznih župnijah ljubljanske škofije (Smlednik, Šenčur pri Kranju, Sv. Jakob v Ljubljani). Leta 1890 ga je knezoškof Missia poslal v Rim, kjer je l. 1892 napravil doktorat iz cerkvenega in civilnega prava. Nato je bil do l. 1900 profesor verouka na gimnaziji v Ljubljani. Tega leta je nastopil mesto kanonika v Ljubljani. Od l. 1905 do 1910 je bil ravnatelj v Alojzijevišču v Ljubljani.

Dne 21. dec. 1910 je bil imenovan za škofa v Trstu. V dec. 1919 se je moral pred italijansko nasilnostjo umakniti iz Trsta. Prevezel je mesto rektorja v zavodih sv. Stanislava v Št. Vidu. Dne 6. junija 1923 pa je bil imenovan za lavantinskega vladiko.

Veliki pokojnik je s svojim delom na verskem in kulturnem polju objel tako rekoč ves naš narod od Jadrana do Slovenskih goric. Naj bi njegova duhovna dediščina ostala vedno v spoštovanju med nami! Njemu pa naj bo božji Odrašenik, na katerega 1900 obletnico se je preselil k njemu, sam v največje plačilo. Pri Njem naj knezoškof dr. A. Karlin še nadalje prosi za ljubljani mu katoliški slovenski narod!

Četrti mirovni člen. Rane vojne bole, tudi zmagovavca. Razdejanje na ljudskem premoženju in življenju ne sme zavzeti tolikega obsega, da obramba proti krivici ni več v pravem razmerju. Krščanski morali bo treba odgovarjati na vprašanje, ali je po naravni postavi in po četrti zapovedi sploh dovoljeno v tolikem številu trgati družinske očete iz družin ali iz ene družine vpoklicati vse moške, kot se je to zgodilo v pretekli vojni. Po četrti božji zapovedi, ki vsebuje tudi ljubezen do domovine, spada družinski oče najprej družini, potem šele domovini — ako ni že po svojem poklicu vojak.

Peti mirovni člen stavlja tudi vest, ne čuvstvo. Bremena vojne se morajo razdeliti enakomerno med vse sloje, dasi ni med ljudmi mogoča docela natančna izravnava. Žrtve in bremena gotovo ne smejo biti razdeljena tako, da nekateri pri tem obogatijo in napravijo dobro kupčijo, večina pa zabrede v pomanjkanje in izgubi trdo prislužene pare. Država naj ne poudarja samo svojih pravic, marveč naj izpolni tudi svoje dolžnosti do državljanov.

Mirovno gibanje narašča. V nekaterih krogih je treba danes še precej poguma, kdor se hoče odkrito zavzeti za mirovno zamisel. Časopisje bi moglo mnogo storiti za mir, ako bi poročalo o drugih narodih tudi kaj dobrega in spravljivega, ne le večnih razdražljivih in vznemirljivih vesti. Naša vzgoja se bo morala vedno bolj

oprijeti mirovni idej. Naši mali ne bodo več igrali samih vojakov. Pouk zgodovine ne sme napraviti vtisa, kakor da cela svetovna vojna ne pozna drugega ko same vojske in bitke in vojskovodje. Po stanovanjih bodo bolj in bolj izginile stare slike vojska. Sčasoma bodo utihnile neokusne bojne pesmi in se umaknile novim narodnim mirovnim popevkam. Velik del mladine je že zelo prežet pacifiistične ideje. Ta mladina ve, da je še drug meč, meč duha. Je še drugačno junaštvo, junaštvo čistosti, notranji boji in zmage. Slišali ste: sladko in častno je za domovino umreti. Jaz vam pa pravim: sladko in častno je za domovino živeti. Ne žare sveti plameni le, kadar se kujejo meči, žare tudi, kadar se predelujejo meči v pluge in orodje kulture.

Med prijatelji miru in prijatelji pa je seveda razlika. Eni kličejo po miru, ker domovino sovražijo, drugi kličejo po miru, ker domovino ljubijo. Mi nočemo odpraviti četrti zapovedi do domovine. Rekli mi boste: pojdi in pridiguj najprej drugim narodom. Odgovarjam vam: pridigujem ljudstvu, kateremu sem poslan.

Mi sodobniki svetovne vojne smo v dvojni meri dolžni gojiti misli miru. Mi smo videli v vojni potoke solza in krvi. Čuli smo tožbe in obupne kletve. Prenašali smo vzduh mrtvih trupel in čitali smo dolge vrste mrljskih seznamov, ki so na znotraj in zunaj bili popisani s strašnim gorjem. Doživeli smo, kako je naše ljudstvo, ranjeno od nog do glave, moralo piti kelih jeze do bridkega dna. V 30, 50 letih bodo blodnje vojne obledele in neposredni vtisi bodo nehali. **Toda mi od danes moramo dvigati glas proti vojni.**

Kino

V času vsesplošnega napredka in izobrazbe je prav, ako si ogledamo kulturno sredstvo, ki dobiva vedno več vnetih gledavcev in oboževalcev, pa tudi pridobiva na svoji moči. To je kino. Znano je, da se je marsikatera dobra stvar že obrnila v slabo in prav tako se je zgodilo tudi s kinom. — Kaj je kino, mi menda ni treba tukaj še posebej pisati, zato se bom obrnil le na to, kakšen je danes kino.

Kino bi moral in mogel služiti izobrazbi uma in srca, mogel bi razširjati znanje in buditi lepa in plemenita čuvstva v človeških srcih. Koliko bi mogel kino koristiti, ako bi nam pokazal najlepše kraje naše lepe domovine, naše zgodovinske vrednote, moderna mesta, vsakovrstne tovarne in obrtnike pri njihovem delu, polja in morje in puščave, domače in tuje običaje, narodne in verske slovesnosti, zgodovinske dogodke, znamenite osebe, znanost in higijeno!

A kaj vse vidimo namesto tega v kinu? Poglejmo samo številke! W. Konradt je v Berlinu pregledal redno 250 kinopredstav in ugotovil: 97 ubojev, 45 samomorov, 51 razporok, 19 zapeljevanj, 176 tatvin, 35 pijancev, 25 propadlih deklet in 12 primerov popolnoma pokvarjenih ljudi. — Pa ni nam treba iti v Berlin. V Zagrebu se je predvajalo od 1. do 31. marca 1926 29 filmov. Od teh je bil 1 zgodovinski, 1 narodnostni, v 4 je bila glavna vsebina tatvina in samomorstvo, v 9 filmih je bilo zapeljevanje in razporoka. Ostali so prikazovali različne pustolovščine. Samo trije niso delovali slabo na človeka!

V vseh filmih, razen v treh, je videti razkošnost, strast, pohlep po denarju. Vse je polno vina, dvoumnosti, biserov, lahkomišelnosti. Ta zunanji sijaj skriva v sebi mnogo moralne bede, nevolje in nizkotnosti. Navadno v filmu ne zmaga končno krepkost, nego izživljanje v prej povedanih oblikah. — Mnogi iščejo v kinu pozabljenje dnevnih skrbi; iščejo to, kar jim v življenju manjka. S takim razvedrilom pa ne najdejo zadovoljstva in resničnega razvedrila, ampak začutijo v sebi še večjo nezadovoljnost, ker jim resnično življenje še zdaleka ne nudi tega, kar vidijo v filmu. To neresnično življenje vpliva na gledavce tako, da jih omoti. Ne znajo in ne morejo več ločiti resničnega življenja od navideznega. In tu se prikaže vsa slabost kina, da tudi kino postane človeška strast.

Mimogrede naj povem, da imamo mnogo filmov, ki so vsebinsko več ali manj protiverski. Mnogokrat pa verske svetinje samo izrabljajo v svoj protiverski namen. Večkrat verska dejstva smešijo, potvarjajo itd. Lan-

sko leto je neki kino v našem okraju predvajal film »Devica Orleanska«. Mislili smo, da bo film reš nekaj lepega, kot je lepa zgodovina Device Orleanske. Na žalost smo videli, da je bilo zgodovinsko dejstvo potvorbno, duhovnike pa so prikazovali s prasičjimi glavami... In ta film ni edinstven!

Iz teh vrstic moremo spoznati vso slabost kina. Kino je zgubil svoj vzvišeni cilj; to pa zato, ker se ga je polastilo judovstvo. Zanimivo je dejstvo, da Slovenci nimamo nobene filmske centrale, ampak dobivajo vsa naša kino-podjetja filme iz Zagreba od judovskih tvrdk. Zato film ni usmerjen v umetniško in kulturno, še manj pa v versko-moralno stran. Kino prikazuje vse le tako, da ugaja nižji človeški naravi — da je čim več posetnikov in čim večji dobiček. Žalostno je, da baš neizobraženi in polizobraženi ljudje zahajajo v kino, ki malo zaslužijo in še tiste svoje dinarčke nosijo judom v žep.

Zanimivo je nadalje vprašanje, kako deluje na človeka film. Naj navedem besede ravnatelja dr. Hansa Heumerja iz Eggenburga v Avstriji, ki je iskal vzroke, zakaj se mladina tako kviri, da jo morajo oddati v prisilne poboljševalnice. Ugotovil je, da se je ena tretjina od 747 gojencev pokvarila in moralno propadla v kinu. Še eno izjavo navedem: Zagrebški sodnik za mladinsko skrbstvo dr. Jovan je dognal, da je od 156 mladih zločincev 106 obiskovalo kino. Upam, da ti izjavi zadostujeta.

Zato pa je potrebno, da človek, preden obiše kino, dožene, ali bo moč goče v njem kaj profitiral na znanju.

J. Jagodic.

Iz bogastva maše

TIHA NEDELJA. Prosimo te, Gospod, naj raztrgajo ti darovi naše grešne vezi in nam pridobe darove tvojega usmiljenja.

SEDEM ŽALOSTI M. D. Prinašamo ti molitve in darove, Gospod Jezus Kristus, in te ponižno prosimo: naj na milo prošnjo tvoje matere, blažene Device Marije in na priprošnjo svetnikov, ki so stali z njo pod križem, po zasluženju tvoje smrti prejmemo plačilo z zveličanji, saj se spominjamo v molitvah, kako je njeno ljubezni polno dušo presunil meč.

CVETNA NEDELJA. Prosimo te, Gospod, naj nam ta dar, ki ga prinašamo pred tvoje veličastvo, doseže milost vdanosti in nam pridobi srečno večnost.

VELIKI ČETRTEK. Prosimo te, sveti Gospod, vsemogočni Oče, večni

Bog, naj ti napravi prijetno našo daritev on sam, ki jo je današnji dan izročil svojim učencem z naročilom, naj to delajo v njegov spomin.

VELIKA NOČ. Sprejmi, prosimo te, Gospod, prošnje svojega ljudstva in prinesene darove: posvečeni po velikonočnih skrivnostih naj nam bodo s tvojo pomočjo zdravilna moč za večno življenje.

BELA NEDELJA. Sprejmi, prosimo te, Gospod, darove radujoče se Cerkve in dodeli ji, ki si ji dal tako veliko radost, tudi sad večnega veselja.

PRI PROCESJI NA SV. MARKA. Naj nam ti darovi, prosimo te, Gospod, raztrgajo veži grešnosti in nam dosežejo darove tvojega usmiljenja.

DRUGA Povelikonočna. Sveta daritev naj nam prinaša, o Gospod, vedno znova blagoslov in zveličanje: kar nam v skrivnosti predočuje, naj po svoji moči dovršuje.

ZA VELIKO NOČ!

Modne ženske pulloverje 65 Din

Modne moške pulloverje 65 Din

Ogrinjače (plete) po 100 Din

Kravate . . . po 10 Din

Svilene čepice v modnih oblikah od Din 10 — naprej, kakor tudi moške, ženske in otroške nogavice (domač izdelek)

dobite v veliki izbiri pri

CILKI ZAJC, Groblje

(Društveni dom) pri Domžalah

1933

APRIL

30 dni

Hrv. — Travanj; Srb. — April; Češk. — Duben; Polj. — Kwiecień; Rusk. — Apr'el'

1 S. Hugo, šk.; Venancij	
2 N. 5. postna, tihā	Jan 8, 46-59
3 P. Rihard, šk.; Hionija	
4 T. Izidor, cerkv. uč.	
5 S. Vincencij F.; Irena	
6 C. Sikst I., papež	
7 P. Zalostna Mati božja	
8 S. Albert, škof	
9 N. 6. postna, ovetna	Mt 21, 1-9
10 P. Ezehiel, prerok	
11 T. Leon Vel., pap. c. uč.	
12 S. Julij I., papež	
13 C. Veliki četrtek	
14 P. Veliki petek	
15 S. Velika sobota	
16 N. Velika noč	Mr 16, 1-7
17 P. Velikonočni poned.	Lk 24, 13-35
18 T. Apolonij, mučenec	
19 S. Leon IX., papež	
20 C. Neža Montepulč., d.	
21 P. Anzelm, cerkv. uč.	
22 S. Soter in Gaj, pap.	
23 N. 1. povelikon., bela	Jan 20, 19-31
24 P. Jurij, mučenec	
25 T. Marko, evangelist	
26 S. Klet in Marcellin, p.	
27 C. Peter Kanizij, c. uč.	
28 P. Pavel od Križa, sp.	
29 S. Peter, muč.; Robert	
30 N. 2. pov. Katarina S.	Jan 10, 11-16

**Cement in
betonsko železo**

in vse drugo blago kupite ugodno

v trgovini **Josip Senica, Domžale**
Podružnica: Moste pri Romendli.

Z našega razgledišča

ST. GOTARD. V mesecih januarju, februarju in marcu zaznamuje ljudsko gibanje nekaj pomembnih potez. Predpustni čas so uporabili nekateri, da so stopili v zakonski stan. Imeli smo 3 poroke. — Smrt je mahnila s svojo koso najprej med stare može. Tako sta postala žrtvi te neizprosne morivke dva moža v 76 letu starosti, Peter Hribar in Anton Slapnik. Dne 16. marca je odšel v večnost v cvetu mladosti Franc Drobež, star 23 let. Izučil se je krojaštva in čakal doma, da dobi kje delo. Med tem je pa zbolel na ledvicah. Bolezen mu je nekoliko ponehala in sam je trdno upal, da bo v nekaj dneh že ozdravel, tako da bo praznik sv. Jožefa, god njegove matere, lahko obhajal v zdravju in veselju. Nenadoma mu je postalo slabo in Bog ga je odpoklical. Vsemogočni naj mu bo milostljiv! — Letos poteče 30 let, odkar se je ustanovila Marijina družba za dekleta, in pa 200 let, kar se je prezidala farna cerkev, ki je bila takrat še podružnica. V spomin na ta dvojni jubilej se bo v mesecu majniku obhajal sv. misijon v dneh od 7. do 14. maja. Vsi farani so naprošeni, da ves mesec april molijo vsak dan za uspeh sv. misijona.

VODICE. Na pepelnico zjutraj so se začele za naše fante duhovne vaje, ki jih je vodil kanonik dr. Fr. Kimovec. Končali smo jih na prvo nedeljo v marcu. Bog nam je dal očividni svoj blagoslov. Le kakih 10 fantov se jih ni hotelo udeleževati. Svete zakramente so prejeli 203 fantje, ki so z zgledno vnemo hodili k lepim govorom in se resno pripravljali na sv. zakramente. — Ob sklepu duhovnih vaj je bilo 20 fantov sprejetih v našo fantovsko Marijino družbo. Ti so se že delj časa prej pripravljali na spre-

jem. Glasna izpoved vere in dvig roke pri slovesni obljubi zvestobe je navzoče zelo genilo. Sedaj pa, fantje, pogumno in dosledno naprej po začrtani poti lepega fantovskega življenja. — Tudi 50 letnico in god našega prevzvišenega višjega pastirja smo prav lepo obhajali. 1843 faranov je podpisalo čestitko in obljubo popolne vdanosti in zvestobe Prevzvišenemu. Mnogo smo molili zanj, posebno še naši otroci, ki so tudi mnogo rožnih vencev zanj zmolili in prejeli sv. obhajilo. Pri otroški pobožnosti so to nedeljo popoldne verniki napolnili našo prostrano cerkev in otroci iz vseh naših 4 šol so se je udeležili. V spomin smo razdelili 800 podob s podobo našega ljubljenega gospoda škofa. Na drugi strani podobice so natisnjene glavne točke iz naše obljube zvestobe do sv. Cerkve, ki so bile nazorno razložene otrokom pri tej genljivi slovesnosti. — Mislim, da se ne motim, ako trdim, da se versko življenje pri nas krepko poživlja. Moli se zdaj veliko več, ljudstvo bolj prihaja v cerkev tudi ob delavnih, sv. zakramente tudi bolj prejemajo.

HOMEČ. V Šmarci je umrl 1. marca kovaški mojster Janez Jerman. Pokojni je bil oče desetih otrok, izmed katerih se posebno odlikuje Julijana, ki ima velike zasluge za razširjanje verskih listov v župniji, zlasti Kat. misijonov in Našega lista, ki se ga proda po njenem prizadevanju nad 100 izvodov. Tudi sicer vedno pospešuje z besedo in zgledom versko življenje v župniji. — Prva nedelja v aprilu, ko se začne sv. leto, je za bratovščino sv. rožnega venca na Homcu posebno pomenljiva. Vsako prvo nedeljo v mesecu se vrši procesija okoli lepe kapelice presv. Srca Jezusovega, ki je bila sezidana l. 1900 v spomin 1900 letnice rojstva Jezusa Kristusa, kakor pove napis z zlatimi črkami na kapeli; letos je tedaj kapela stara 33 let, kolikor je bil star

Jezus Kristus. Ko bomo letos šli s procesijo okoli kapele, se bomo posebno živo spominjali smrti našega Gospoda Jezusa Kristusa, obenem pa bomo skušali obuditi ono veliko gorečnost naših prednikov v ljubezni do rožniveenske Kraljice Marije in do presv. Srca Jezusovega, ki je navdajala tudi naše prednike, ude bratovščine sv. rožnega venca, ki so pred 33 leti postavili to prelepo kapelo iz hvaležnosti do presv. Srca Jezusovega, kakor govori napis na zadnji strani kapele: Regis saeculorum sacro Cordi pie extruxit Rosarili grex — Srcu večnega Kralja hvaležno zgradila bratovščina sv. rožnega venca.

KAMNIK. Duhovne vaje. V dneh od 16. do 19. marca smo imeli duhovne vaje za fante. Vodil jih je č. gosp. p. Karel Dijak. Udeleževalo se jih je okrog šestdeset fantov. V dneh od 22. — 25. marca pa so se vršile duhovne vaje za dekleta. Vodil jih je č. g. Miha Jenko. Teh duh. vaj se je udeleževalo okrog 140 deklet. Vsak tečaj je obsegal 6 govorov. Obema gospodoma voditeljema na tem mestu za trud iskrena zahvala. — V nedeljo 2. aprila je priredila marijanska kongregacija proslavo materinskega dne v Kamniškem domu. Na sporedu je bilo petje, deklamacije, predavanje s skioptičnimi slikami. — V dneh 8. in 9. aprila priredi frančiškanski pevski zbor v Kamniškem domu igro »Materin blagoslov.« Igra je prirejena v korist frančiškanskemu samostanu. Pridite lepo igro pogledat! — Za upravnika razpuščenega društva »Kamnik« je imenovan kamniški župan g. Franc Kratnar. — Smrtna žetev je bila v zadnjem mesecu izredno obila: v Podgori je umrl g. Rudolf Windschnurer, vpok. del. drž. smodnišnice. Pri pogrebu mu je igrala kamniška godba, peli pa so pevci del. društva »Solidarnost«. Izredno lep pogreb je pričal, da naše ljudstvo spoštuje delavca trpina in z njim sočustvuje.

Janez Langerholz:

Za denarjem

(Nadaljevanje.)

Med tem pa, ko je domovina spala, po evangeljsko povedano, pa ni spal sovražnik. Videl in spoznal je, da so taka, od vseh pozabljena srca najbolj dovezeta na njegovo seme, boljje povedano za plevel, in je nemoteno vršil svoje delo. Zbiral je tako izgubljene sinove krog sebe, iskal jih je po najbolj neznatnih krajih in jih pripravljajal za svoje delo.

V Franku, Kucmanove Ivane postranskem otroku, je našel za svoje delo sicer ne ravno pripravnega, pač pa dovezetnega človeka. Kjer ni trdne podlage, kjer se vsa stavba maje, tam je lahko razdirati...

Frank je torej dobil pismo iz domovine.

Dolgo ga je bral. Ni mu šlo gladko v glavo. Rad bi se bil obrnil na prijatelja za pripravo in za pomoč, pa ga je bilo sram. Naposled je le prebral do konca, popraskal se za ušesi in pismo odložil.

»Kdo pa ti piše?« je radovedno vprašal Tone.

»Ah! Neki zelenec«, mu je v pristni ameriščini pojasnjeval Frank. Znano je, da imenujejo Amerikanci tako mlade ljudi, novince in začetnike.

»Pa kaj ti piše? Kako je doma? ali se da živeti? Ali je tam kaj posebnih novic?«

»Tak počakaj no! Saj ti še v besedo ne morem. Ali te vleče nazaj? Boga zahvali, — malo težko je šla ta beseda iz Frankovih ust, je bil že preveč v tujih mrežah, — torej Boga zahvali, da si lahko tukaj in da te nihče ne preganja.«

»Veš, da bi šel raje danes nazaj v domače kraje, kakor bi čakal do jutri.«

»Norec!«

»Prav nič. Če bi bil vedel, da je treba tu za dolar toliko trpeti, bi me Amerika nikdar ne bila videla.«

»Pa si vsaj prost.«

»Kaj pa imaš od te prostosti?«

»Tone ti si šleva. Si bil in boš še. Preveč si še zvezan, zato pa ne znaš ceniti prave prostosti.«

»Verjami mi, da vedno sanjam samo o domovini. Vse noči sem doma pri svojih, pri domačih, vsaj v sanjah. Kar nerad se prebudim. Zakaž vsak dan mi iz nova pove, da sem pravzaprav suženj v tujini. Kramp je moj brat, lopata mi je sestra in jamske svetilke je moja domovina in obenem smrtna sveča. Ta nevarnost!«

»Ti vse prečno gledaš!«

»Seveda! Ti lahko gledaš z drugačnimi očmi. Ti nimaš nikogar.«

Malo zazeblo je Franka pri tej besedi. Res nima nikogar. Mati je v

grobu. Oče hodi kdo ve kje po svetu. Ali je sploh še živ? Bratov nima, sestre ne, žene in otrok ne. Res sam, čisto sam...

»Ti nimaš nikogar«, je nadaljeval Tone, »jaz pa jih imam sam doma cel trop. In vsem je hudo, ker smo ločeni drug od drugega.«

»Nehaj, nehaj! Takih besedi ne morem poslušati.«

»No torej, kaj ti pa piše oni zeleni prijatelj?«

»Sem bi rad prišel.«

»Ali nima tam doma dosti dela?«

»Dela dosti, dolgov pa menda še več. Pravi, da dela samo za druge in prav nič zase.«

»Kaj mu boš svetoval?«

»Poskusil mu bom dobiti dela.«

»Piši mu, naj raje doma pridno dela.«

»To zna tudi brez mojega pisma.«

»Torej ga boš spravil sem?«

»Če se bo le dalo. Prijatelja sva bila. Pri njegovem sosedu sem služil.«

»Prijatelja sta bila in sta morebiti še. Če sta prijatelja, potem mu piši naj ostane lepo doma. Doma je človek sam svoj gospod in pa...«

»Že spet začenaš!«

»Samo nekaj te bom še vprašal: Ali je tisti tvoj prijatelj poročen?«

»Piše, da že sin sili, da bi šel z njim. Pa je morda še premlad.«

V Podgorju je umrla ga. Ivana Skok, znana skrbna mati. Pokopali so jo na Zale. V Podgorju je tudi umrl daleč na okoli znani krojač Franc Anžič, zgleđen krščanski mož in skrben družinski oče. Zapušča 6 otrok, ki so člani in delavci v kat. organizacijah. V Kamniku je umrla ga. Doroteja Žerovnik, znana Petrova mama, gostilničarka. Bila je že zelo stara, 82 let. V isti starosti je umrla ga. Jozefa Kratnar, mati našega g. župana. Do zadnjih dni je bila še zelo čvrsta kljub svoji visoki starosti in je vodila še sama vse gospodinjstvo. Na Grabnu je umrl Franc Pregelj, vpok. žel. uradnik. Vsem žalujočim družinam in svojcem naše globoko sožalje. — Pust je bil izredno živahen. Čeprav ni bilo običajnih sprevodov pustnih šem, je bilo izredno mnogo mask ponoči. Ljudi pa je bilo tudi zelo mnogo v gostilnah, tako, da so bile vse gostilne v Kamniku prenapolnjene kljub temu, da jih ni malo. — 40 urna pobožnost v pustnih dneh je bila še precej dobro obiskana. Govoril je tudi preč. g. Al. Pohar, predstojnik misijonišča v Grobljah, ki je imel tri krasne govore. Med drugim je dejal: »Mrzle so Kamniške planine, mrzla kamniška Bistrica, mrzla so kamniška srca za Kristusa.« — Zadnji dve službi božji pri sv. Primožu nad Kamnikom sta bili izredno dobro obiskani. Računajo, da je bilo zadnje nedeljo pri Sv. Primožu nad 1200 ljudi. Tudi postna pobožnost na Kalvariji je letos zelo obiskana. Najbrž ker zadnji dve leti ni bilo ugodnega vremena, letos pa je pomlad precej topla in suha. — Za postni čas je izšla 2. številka Cerkevne vestnika kamniške župnije. Priporočamo, da ga ljudje pazno prečitajo, po njem se točno ravnajo in ga shranijo za prihodnjo spomlad.

Romanje k sv. Primožu. Iz Kamnika nam pišejo: Cerkev sv. Primoža v Kamniških

planinah pozna pač vsak. Leži 842 m visoko, tako da jo lahko vidiš vsepovsod, ako se ozreš na planine. Mimo te cerkvice, ki je znana po svojih znamenitih starih freskah, vodi turistovska pot na Veliko planino. V postnem času se vrši pri sv. Primožu tri zaporedne nedelje služba božja s pridigo in darovanjem. Ob tej priliki pohiti k idlični planinski cerkvi prebivalstvo vseh vasi pod planinami, pa tudi Kamničani se radi v velikem številu odzovejo ubranemu zvonjenju treh velikih bronastih zvonov pri sv. Primožu, ki od zore vabijo vernike k službi božji. Letos je bilo vse tri nedelje lepo vreme in obisk vsakokrat izredno velik. Pri službi božji poje navadno cerkveni pevski zbor bodisi iz Kamnika, Mekinj, Nevelj ali pa Stranj. Tudi letos ni bila nobena nedelja brez petja. Od nekdanje je že navada, da posetniki ponese domov od sv. Primoža pest blagoslovljenih ajdovih zrn, katere potem pomešajo med semensko ajdo. Za »odpustke« pa posebno Kamničani radi vzamejo s seboj črni ajdov kruh, katerega menda nikjer ne znajo tako dobro pripraviti kakor mežnarjevi pri sv. Primožu.

Temelj družabnega reda

(Leon XIII.: Rerum novarum. — Nadaljevanje.)

43. »Slednjič se Cerkev ne zadovolji s tem, da kaže, kako bi se našla pot ozdravljenja, ampak tudi sama nudi pomožna sredstva. Vsa je namreč v tem, da bi ljudi navajala k svojim načelom in k svojemu nauku ter jih vzgojila. Prizadeva si, da bi s pomočjo škofov in duhovnikov kolikor mogoče na široko napeljala prezdravljen studenec svojega nauka. Končno se trudi, da bi prodrla v duše in nagnila volje, da

bi se pustile voditi in vladati po načelih božjih zapovedi. In vprav v tem pogledu, ki je prvi in zelo velikega pomena, ker tiči v njem največ koristi in prav za prav vsa stvar v njem obstoji, Cerkev edina največ premore. Sredstva namreč, s katerimi ona razgiba duše, so ji bila prav iz tega vzroka izročena od Jezusa Kristusa ter imajo od Boga vcepljeno moč. Tovrstna sredstva so edina, ki morejo primerno doseči notranje

»Frank potem bodi pameten in ne trgaj družinskih vezi! Preveč so svete.«

Prijatelja sta utihnili. Frank je vzel spet pisanje v roke. Bral je, kimal in mrmral predse nerazumljive besede. Tone je pa vzel klobuk in se poslovil. Zvedel ni pravzaprav nič in vendar dosti. Če bi prišel do naslova, prav gotovo bi pisal dotičnemu človeku, da ima doma svojo Ameriko. Kar drži naj se doma, pa bo vse dobro. Frank pa je premišljeval in ugrabal. S Tonetom ni nič. Z njim sicer govori, prijazen je z njim, pa ne iz prepričanja. Sila kola lomi in v tujini se oklepa rojak rojaka, če tudi si po duhu in mišljenju nista niti enaka, niti sorodna. Tone mu sicer kima, hodi pa svoja pota.

Ta, ki mu danes piše, je pa ves drugačen. Zato mu bo preskrbel delo mu bo pisal, naj le pride. V krepko pomoč mu bo lahko.

Vmes pa mu je premišljevanje in njegove sklepe motila beseda: »Frank ne trgaj družinskih vezi! Preveč so svete.«

IV.

Dobravec je dosegel svoj cilj. Stopil je na svobodna ameriška tla in v kraljestvo dolarja. Že nekaj tednov je hodil na delo v rudnik, kjer je kopal in grebel zemeljsko bogastvo, katero so potem njegovi delavski to-

variši dvigali iz zemeljskih globin na beli dan. Tam je šla ruda v čistilišče, kjer so jo oprostili prsti, morebitnega kamenja, blata in druge nepotrebne navlake. Skoro nevoljen je gledal za vozički rude. Ruda sme na beli dan, na sonce, on pa mora dan za dnevom na delo pod zemljo, kjer ni gorkote, ni sonca, kjer ga obdaja od vseh strani tesen podzemeljski rov.

Vračal se je z dela. Pa ni bil nič kaj dobre volje. Bridko mu je bilo, ko se je spomnil, da je zamenjal vlogo svobodnega gospodarja z vlogo delavca, sužnja. Če bi bil kot delavec prišel iz Evrope v Ameriko, bi bil morebiti za spoznanje lažje prenašal svojo usodo. Zakaj trpin ostane trpin, če diha zrak iz naših planin ali na ruskih stepah, če služi na morju ali pa na ameriških prerijah.

Dobravec pa je bil doma gospodar. On je odločil, kaj bomo delali, kje in kako bomo delali, kdaj bomo začeli in kdaj nehali. Vse ga je poslušalo. Žena, otroci, posli, če bi jih bil imel, dninarji, najemniki. Vse se je obračalo nanj, vse ga je častilo, vse spoštovalo.

»Oče«, se je glasilo dan za dnem, kaj bomo pa sedaj delali? — To smo že naredili, kam bomo pa sedaj šli? Kdo bo šel?«

Tu pa, kjer je sedaj, je čisto vsakdanja, čisto brezpomembna ničla. Še manj ko ničla. Kdo se pa zmeni

zanj! Kdo ga pa kaj vpraša! Kdo pa njegovo besedo posluša? In še to: Fantalini ukazujejo njemu, dozorelemu možu! Seveda! Dalj časa so že pri podjetju, bolje se razumejo na delo in on jih mora poslušati. Kdaj si je doma drznil njegov sin, kdaj sosedov fant, da bi mu bil začel ukazovati; še svetovati mu ni upal. Njegova beseda je držala kakor bi bila pribita.

V hiši, kjer biva, ni samsvoj gospodar. Od drugih je odvisen. Drugi mu odkazujejo posteljo, drugi mu odmerjajo hrano, drugi mu režejo kruh. Vse to njemu nekdanj svobodnemu gospodarju. O, ni tako lahko, uklanjati se drugim, ni igrača, druge poslušati in delati to, kar ti drugi ukazujejo. Tu se drugače ukazuje, kakor je on ukazoval. Dom ukazuje z ljubeznijo, tujina pa kratko: »Tako, kakor mi hočemo ali pa pojdi. Mesto tebe lahko dobimo sto ali še več takih!«

Kako prijetno je vplivala nanj sprememba pri delu, kakor je bil varen doma. Roke si je podajalo delo na travniku in delo na polju, gozd ga je klical v svoje okrilje, pa hlev in vrt: Vedno kaj novega. Zdaj pa ta enoličnost. Vedno eno in isto delo, v lepem in slabem vremenu, po zimi in po leti, v mrazu in na toplem. — Če tudi je bil v take čase prestavljen k drugemu oddelku in če je dobil v roke drugačno opravilo; par dni je

srčne gube in človeka privedi do tega, da se pokori dolžnosti, da kroti strasti poželjivega duha, da ljubi z izredno in najvišjo ljubeznijo Boga in bližnjega in da srčno premaga vse, kar ovira pot kreposti.»

44. »Dovolj je, če si v tem pogledu v mislih nekoliko predočimo zglede prednikov. Spominjamo samo na dejstva in dogodke, o katerih nihče ne more dvomiti: da je bila namreč državna skupnost ljudi popolnoma prenovljena s krščanskimi načeli. S to močjo prenavljanja je bil človeški rod dvignjen k boljšemu stanju, da, nazaj priveden od propasti k življenju in povzdignjen k toliki popolnosti, kakor je ni bilo prej, niti je ne bo večje v vseh sledečih dobah. Jezus Kristus je pričetek vseh teh blagodarov in tudi njihov cilj, kakor so od njega izšli, tako se tudi vsi k njemu vračajo. Ko je namreč človeški rod po luči evangelija spoznal veliko skrivnost učlovečenja Besede in odrešenja, je življenje Jezusa Kristusa, Boga in človeka, prešinilo države in vse poučilo v veri, o zapovedih in ljubezni. Zato more človeško družbo ozdraviti edino le povratek h krščanskemu življenju in h krščanskim načelom, če sploh namerava ozdraveti. Rušočim se družbam se namreč najpravišnje naračajo, da se morajo vrniti k svojim virom, če se hočejo popraviti. To je namreč popolnost vseh združenj, da delajo na to in to tudi dosežejo, radi česar so ustanovljene, tako da socialno gibanje in delovanje rodi lasti vzrok, ki je povzročil družbo. Zato pomeni odvrnitev od cilja pogubo, povratek k cilju pa ozdravljenje. Le prerisnično namreč isto, kar trdimo o vsem državnem telesu, na vsak način govorimo o enem razredu državljanov, ki se z delom preživljajo in katerih je zdaleka največja množica.«

Na prvi pogled osupnejo človeka besede velikega papeža Leona XIII., kjer trdi, da more človeško družbo ozdraviti edino le povratek h krščanskemu življenju in h krščanskim načelom, če sploh namerava ozdraveti. Da ima papež čisto prav, bomo spoznali, če to vprašanje globlje premostrimo. Spoznali bomo, da je ta resnica silno važna, najbrž najvažnejša od vseh, kar se jih je kdaj izreklo o socialnem vprašanju.

Če bi človek verjel hvalospevom, ki jih danes plitvi svet poje moderni kulturi, zlasti tehniki, bi moral dosledno vzklizniti:

bilo takole malo ispremembe, potem pa se je vživel v to izpremembo in njegovo delo je bilo spet mesece dolgo, vedno enaka pesem. Kako to zmore ne samo duha, ampak tudi telo in njegova moči!

Potem pa ljudje. Doma je poznal vsakega. Za vsakega je vedel, koliko mu lahko zaupa. Tu pa se mu godi, kakor je pel z drugimi otroci vred pri šolskem petju; In sred ljudi, povsod samo sam.

Eno je gotovo če bi bil Dobravec imel denar in če bi se bil v tujini znal le malo bolj z ljudmi pogovoriti, prav gotovo bi ga bila noč vzela, in mož bi jo bil mahnil proti domu nazaj, kjer je bil in bi spet bil samsvoj gospodar. Le to ga je držalo nazaj, ker svojih težav in bolečin ni hotel zaupati svojim tovarišem. Preveč bi ga bilo msra če bi bil zaslišal grohot in posmeh tistih, ki so z enakimi bolečinami prišli v novi svet, kamor jih je tudi gnal pohlep po dolarju in po hitrem bogastvu, pa so te bolečine že davno preboleli.

(Se nadaljuje.)

Vrhunec je dosežen! Sreča človekova je popolna, kar je more na zemlji doseči. Vidimo pa ravno nasprotno. Nesreča človekova ni bila še nikdar tako velika kot danes. Zakaj? Nemški pisatelj Förster je zapisal tale resnični stavek: »More se zgoditi, da kaka doba zelo napreduje v spoznanju resnice, toda istočasno lahko zelo nazaduje v hotenju dobrega. In naša doba je taka. Zelo je napredovala v spoznanju naravnih sil; na glavno je pa pozabila, namreč, ali je tudi napredovalo gospostvo človekovo nad naravnimi silami v njegovi notranjosti. Kljub vsemu napredku je pa rastla nevednost o dobrem in slabem; um se je izpopolnjeval, izobrazba srca, rahločutnost vesti, gospostvo nad strastmi je pa nazadovalo. Zaradi tega se je pa tudi zmanjšalo število lepih in plemenitih značajev. In vendar ne dela človeka velikega in lepega znanje, umetnost n. pr. pesništvo, slikarstvo itd., ampak plemenitost srca. V tem pogledu je sedanja doba nepojmljivo površna in enostranski sodnik, da kuje v zvezde

ljudi, ki so napisali nekaj vrstic, napravili nekaj verzov, se jim je posrečila kaka silka, so se odlikovali pri tekmah itd., prava plemenitost človekova, ki obstoji v srčni kulturi, pride pa redko do priznanja.

Najlepši dokaz, kako je prava in resnična kultura mogoča le v povratku h krščanskemu življenju in h krščanskim načelom, je svetovna vojna. Čemu je služil ves napredek tehnike? Ali ne uničevanju ljudi in gospodarskih dobrin? Ali je to prineslo srečo onim, ki so trdili, da bo po vojni dobro tistim, ki bodo ostali živi? Ali bo prinesel bodoči napredek srečo človeštvu, ako se pravočasno ne zavé svojega dostojanstva in ne povrne h krščanskim načelom? Ne in ne! O pravi kulturi in resničnem napredku, ki bo prinesel srečo človeku, moremo govoriti le tedaj, če se istodobno dviga gospostvo človeka nad zunanjimi silami v naravi in notranjimi silami v človeku samem. Pripomočke za ta dvig pa da edino le krščansko življenje in krščanska načela.

Katoliška in politična akcija

V zadnjem času katoličane vsega sveta najbolj zanima razmerje med katoliško akcijo in politično akcijo katoličanov. Slišati je v tem pogledu različna, deloma nasprotujoča si mnenja. Zato je kaj dobrodošlo pismo, ki ga je pisal ženevski škof msgr. Besson v Vatikan, ter odgovor, ki je prišel na to pismo. Oboje je bilo objavljeno 2. marca t. l. v »Semaine catholique«. Škofovo poročilo se glasi:

V naši škofiji je nekaj težkoč v razmerju med katoliško akcijo in politično akcijo katoličanov. Nekateri so se celo spraševali, ali naše smernice ustrezajo smernicam sv. očeta. Čeprav je bilo takih, ki so imeli te pomisleke, zelo malo, smo vendar hoteli takoj odstraniti vsak nesporazum ter prepričati vsako nevarnost nesloge med katoličani. V kratkem poročilu smo posneli vse ugotovitve, ki smo jih napravili. To poročilo smo potem poslali Njeg. ekselenci msgr. Pizzardu, nadškofu nicejskemu, namestniku državnega tajnika Njegove Svetosti, proseč ga, naj nam pove, ali smo v soglasju s papežem ali ne. Naše poročilo se takole glasi:

1. Katoliška akcija in politična akcija sta dve popolnoma ločeni stvari; zato naša katoliška društva, ki delujejo v območju ene ali več župnij ter so kot taka pod vodstvom dušnopastirske duhovščine, niso nikaka politična društva in tudi ne morejo biti. Kot taka ne morejo sodelovati pri nobeni strogo-politični akciji ter ne morejo postati agenti politične propagande.

2. Ta opazka pa ne velja za politična društva katoličanov, katerih ne vodi duhovščina, ampak politične osebnosti. Dejansko morejo biti in tudi so taka društva, ki imajo za glavno nalogo — politično akcijo. O njihovi upravičenosti ni potreba razpravljati. Ničesar ne ovira članov naših katoliških organizacij, da ne bi posamezno pristopali k tem druš-

vom, ki njihov program ustreza krščanskim načelom.

3. Čeprav na mora ostati katoliška akcija ločena od politične akcije, bi vendarle bilo obžalovati, ko bi hotel kdo iz tega sklepati, naj se katoličani ne brigajo za politiko. V sedanjih časih, ko revolucionarne stranke teptajo naša najsvetejša načela, imajo katoličani dolžnost se sodelujoče zanimati za politiko, da morejo braniti Cerkev in domovino.

4. Škof, ki se noče naravnost vmešavati v politiko, ker je pač oče vseh svojih škofljanov katerekoli stranke, je pač mišljenja, da mora političnim voditeljem katoličanov v svoji škofiji dati svoje priznanje, saj delujejo na programu, ki ga oživljajo katoliška načela. Kadar nanese, ti možje z vso lojalnostjo sodelujejo s strankami, ki sicer niso izrazito katoliške, vendar pa veri niso sovražne, ter tako po najboljših močeh skupno sodelujejo za splošno dobrobit v tako raznoliki deželi, kakršna je naša. Z drugimi besedami povedano: Škof ne verjame, da bi navodila, ki jih je papež dal za katoliško akcijo, od političnih voditeljev njegove škofije zahtevala drugačnega ravnanja, kakršno je bilo doseganje.

5. Posebna težava je bila glede »Švicarskega dijaškega društva«, ki sicer ne nosi izrazito katoliškega imena, v katerem pa je večina katoliških dijakov, in ki ima program, kateri docela ustreza katoliškim načelom. Škof misli, da je to društvo katoliško društvo svoje vrste, ki ne spada naravnost v običajni okvir katoliške akcije, saj je bilo ustanovljeno pred 100 leti brez sodelovanja škofov. Ker pa je to društvo sestavljeno iz dijakov, izmed katerih pozneje veliko število njih v političnem življenju svoje dežele igra prvo vlogo, misli škof, da ni napačno, da se ti dijaki, vsaj vseučiliški, zanimajo za politiko v sporazumu s političnimi katoliškimi vodite-

lji, pri tem pa se prejkoslej kot katoličani pokoravajo cerkveni škofijski avtoriteti. Škof ne misli, da bi to, ker se zanimajo za politiko, dijake moglo ovirati, da ne bi bili priključeni organizaciji »Katoliške mladine«. Ta mladina kot taka pa ne spada v delokrog katoliške akcije in ne v delokrog politične akcije.

6. In da končno vse kratko povzamem, je škof mnenja, da je prvi pogoj katoliške akcije pokorščina škofom ter da bi slabo razumel navodila svete Stolice, kdor bi mislil, da sta papež in škof različnega mnenja. —

Na to škofovo poročilo je prišel od msgr. Pizzarda naslednji odgovor:

»Vaša ekscelencija mi je pisala pismo, kateremu je bilo priključeno poročilo o katoliški akciji in politični akciji, pred vsem glede na posebne ozire v Švici. Vprašujete me, ali te smernice soglašajo s smernicami sv. Stolice. Hitim vam odgovoriti, da sem pismo prejel. Ko sem o tem predmetu slišal mnenje od višje strani, sem vesel, da vaši ekscelenci morem naznaniti, da ni nobenih ugovorov naziranju, ki ste ga razložili v omenjenem dokumentu. Ob tej priložnosti si dovoljujem vaši ekscelenci čestitati za učinkovito pomoč in modre nasvete, ki jih nudite katoliškim organizacijam.«

V pismu msgr. Pizzarda omenjeno mišljenje »višje strani« je očitno naziranje papeža samega.

Razno

Ameriški katoličani in brezposelnost. Brezposelnost je v Zedinjenih državah, kakor znano strahotno narastla. Ameriški katoličani, ki že itak veliko žrtvujejo v razne dobrodelne namene, so tudi na to zlo obrnili svojo krščansko ljubezen. Smotrno jo skušajo omiliti — odpraviti jo sami ne bodo mogli — in so že v kratkem času preskrbeli 175.000 brezposelnim delo. Tudi pri nas bi bilo dobro jih posnemati. Kamniški okraj šteje precejšnje število takih, ki brez lastne krivde ne živijo od dela svojih rok. Hvaležno polje za Katoliško akcijo.

Tomaž Bata. Listi so z obširnimi opombami prinesli poleti vest, da se je z aeroplanom ponesrečil znani Tomaž Bata, lastnik ogromnih tovaren za čevlje v Zlinu na Čehoslovaškem.

Izdelovanje čevljev v njegovih tovarnah je bilo urejeno tako smotrno, da so bili stroški izredno majhni. Zato jih je mogel tudi najceneje prodajati. Na ta način je uničil veliko samostojnih obrtnikov in tovarnarjev, ne samo v domači državi, ampak v vsej srednji Evropi. Celo v Franciji ter drugih daljnih državah so se ga bali. Tudi pri nas smo hudo občutili njegovo konkurenco. Zato se po njegovi smrti mnogi vprašujejo, ali so

bili njegovi trgovski ter organizacijski talenti, ki jih je razvijal v svojih podjetjih človeštvu bolj v prid ali v škodo. Na eni strani je res da potisnil ceno obutvi nekoliko navzdol, a pri tem je propadlo mnogo drugih tovarnen in na tisoče delavcev prišlo ob kruh. Poleg tega pa tudi njegovi uslužbenci niso bili drugega, ko do skrajnosti izrabljeni stroji.

Kolumbovi vitezi, velika mladinska katoliška organizacija v Ameriki, obhaja letos svojo petdesetletnico. Sedaj šteje nad 600.000 članov v 2.500 odsekih. Znano je, da ta organizacija izredno veliko stori za ugled katoličanstva ter utrditev vere med mladino v Združenih državah.

Japonci se kar naprej izseljujejo v Brazilijo. Doma je radi preobljudečnosti življenje celim množicam naravnost nemogoče. Mandžurija, ki so se je dejansko polastili, pa je zanje premrzla. Japonci so namreč silno občutljivi; ne zdrže ne v zelo mrzlem ne v prevročem podnebjju. Važno je, da so Japonci v tujini za katoliško vero zelo dostopni, dočim doma ne marajo o njej nič slišati.

Statistiko v stanju zedinj. vzhodnih cerkva je izdala v Rimu kongregacija za Vzhodno cerkev. Po tej je 8.177.522 katoličanov vzhodnih obredov, od teh je samih Rusinov ali Ukrajincev 5.162.385.

Kardinal Cullen in hotelir. Irski listi so prinesli nekaj anekdot o kardinalu Cullenu, ki je bil nadškof dublinski v letih 1852—1870. Naj navedemo anekdoto, ki je posebno značilna za veliko požrtvovalnost tega odličnega cerkvenega kneza.

Bilo je ponoči, ko je divjala strašna nevihta. Nadškofijska palača je bila obveščena, da leži v nekem hotelu, ki ga je vodil ravnatelj, po veri protestant, nevarno bolan človek ki želi katoliškega duhovnika. Nemudoma prihiti k umirajočemu med viharjem in nevihto zaželeni duhovnik in podeli bolniku zakramente za umirajoče, ki jih je ta pobožno prejel.

Ko je duhovnik že hotel oditi, ga hotelir poprosi, naj se vendar malo odpočije in pogreje pri njegovem kaminu. Tu mu postreže s toplo pijačo.

Ko je hotelir menil, da je prišel ugoden trenutek, da načne pogovor o verskih stvareh, je pričel:

»V resnici, menim, je treba poguma in požrtvovalnosti, da človek v takemle vremenu peš premeri dublinske ulice. Kaj naj si pa mislim v nasprotju s tem dejstvom o ošabnosti in lenobi škofov in kardinalov. Ali ni res to malo čudno? Gotovo. Medtem ko vas je kardinal Cullen pognal v ta dež in v to nevihto, je ostal on sam lepo na gorkem, kjer se pri kaminu počasi opaja z dobrim whiskeyjem« (žganje iz žita).

»Zdi se mi, da obrekujete«, je odvrnil duhovnik.

»Zakaj?«

»Ker jaz zagotovo vem, da ni nič resnice na vsem tem, kar ste rekli.«

Greste staviti, da je resnica, kar sem govoril? Kakšen razlog imate, da to zanikujete?«

»Najboljši razlog je ta: vi me še niste vprašali po mojem imenu; gotovo me ne poznate.«

»Kako se torej imenujete?«

»Imenujem se Cullen. Jaz sem kardinal Cullen.«

Seveda je hotelirja to zadnje kar vrglo iz sedeža. Od same razburjenosti je bolj jecljal, kot govoril:

»Oprostite, eminenca, moje početje je izhajalo iz nevednosti. Dovolite mi, da vam ponudim voz, s katerim se popeljete domov.«

»Nikakor«, je odgovoril kardinal, »kakor sem mogel peš priti, tako bom mogel tudi oditi. Moja navada je, da na ta način potujem.«

Vtis, ki ga je pustil ta prizor v hotelirju, je bil tolik, da je nekaj dni po tem dogodku kar sam prosil nekega duhovnika, da bi ga poučil v katoliški veri. Kar nič ni odlašal s konverzijo. Njegova drzna obsodba je imela torej nad vse vesele posledice.

Berite in širite Naš list!

Preden nakupite blago
za veliko noč,

si oglejte **ново veliko zalogo moške in ženske manufakture** vseh vrst po zelo ugodni ceni v trgovini

Josip Senica, Domžale — Podr.: Moste pri Kom.

OTROŠKI KOTIČEK

PISE STRIČEK MATIČEK

Dragi otroci, vzemite v roke Bogoljub za mesec april, odprite na strani 79 in preberite zgodbo: Pogumni otroci! Potem šele smete brati naslednje vrstice!

Halo, kdo od vas ima toliko poguma? A s tem ne mislim, da poskusite kaj takega doma. Kajti dobro vem, da je vaš oče preveč zaveden katoličan, da bi ga morali šele otroci učiti njegovi hdožnosti. Tudi pri vaših starejših bratih in sestrah, sem uverjen, da kaj takega ne potrebujejo. A v celih vaših vasi ali fari je prav gotovo kakšen mož ali fant, ki še ni ali vsaj ne misli izvršiti svoje verske dolžnosti, to je iti k spovedi in sv. obhajilu. — Torej, kdo ima pogum? Naj poskusi sam ali pa naj za to nagovori otroke v tisti hiši. Striček bo zelo vesel, če mu bo kdo kaj takega sporočil.

Stričkovo voščilo

Striček želi svojim nečakom in nečakinjam kar največ velikonočnega veselja. Če se bodo veliki teden, posebno zadnje tri dni, pridno udeleževali cerkvenih obredov ter radi mislili na trpečega Jezusa — ne pa samo na piruhe, pomaranče, raglje ter ne vem, kaj vse — bodo tudi obilno deležni veselja, ki nam ga je vsem vprav s svojim vstajenjem prinesel Kristus.

Težek račun

Stričku je neki nečak, tam od Kamnika nekje, pisal zadnjič sledeče pismo:

Striček, nikoli ne bom pozabil, kako sem jo zadnjič skupil! Večkrat sem že videl, kako je ata doma sestavljal račune za svoje dolžnike. Vsako najmanjšo stvar je natančno zaračunal in na zadnje vse skupaj seštel. — Presneto, sem si mislil, jaz bom tudi tako naredil. Materi bom napravil račun za svoje delo, ki ga moram opravljati. Tako sem se nekoč, ko sem bil sam doma, spravil za mizo in pričel pisati:

Moj račun materi za mesec september:

Vsak dan sem nosil drva . . . 25 Din
Vsak dan nanosil vode . . . 30 Din
Očetu in materi vsak dan osnažil
čevlje 20 Din

Vsak dan poldrugo uro pasel kravo 35 Din
Vsak drugi dan šel v trgovino . . . 20 Din
Splošno delo doma 20 Din
Splošno delo na polju 40 Din

Skupaj 190 Din

Potem sem račun lepo prepisal in ga drugi dan izročil materi. Nič ji nisem rekel pri tem. Tudi mati nič.

Še istega dne proti večeru pa mi je mati tudi brez vsake besede, a s solzami v očeh izročila naslednji račun:

Račun mojemu otroku za vseh devet let:

Za to, da sem mu do drugega leta vsak dan umivala — nič.

Za to, da se mmu do drugega leta vsak dan prala plenice — nič.

Za to, da sem ga do tretjega leta vsak dan napravljala — nič.

Za nešteto obleke — nič.

Za vse, kar je pojedel — nič.
Za vse zaradi njega prečute noči — nič.
Za tisoč in tisoč skrbi, ki so jo trle zanj — nič.
Za vse žalitve, s katerimi jo je tolikokrat žalil — nič.
Za vse skupaj — več ljubezni do nje!
Gospod striček, ne morete si misliti, kako imam od tedaj svojo mamico tisočkrat rajši!

Velikonočna

Mačice ob vodi? —
Kaj, velika noč,
že prišla do naših
boš pohlevnih koč?

Kaj boš kaj prinesla
svojim malčkom v dar?
Piruhov, potičic? —
Hrena — mm — nikar!

Kaj pa mi ti dali
bomo za spomin? —
Dušice vse čiste
kot je sneg planin...

VELIKONOČNA UGANKA

5/1 — 4/3 — 3/2 — H — 3/3

Rešitev morate poslati vsaj do 20. aprila. Trije rešivci, ki jih bo določil žreb, bodo dobili vsak po eno lepo knjigo.

Ugankarji pridejo vsi prihodnjič na vrsto. Nobeden ne bo pozabljen.

Pri nakupu blaga za obleke

se Vam izplača vožnja v Ljubljano,

ako pri tvrdki R. Miklauc nakupite blaga za Vas in za Vašo družino, kjer imate veliko izbiro modnih kamgarnov in sukna za moške, finega svilenega, volnenega in perilnega blaga za ženske obleke in plašče ter blaga za osebno in posteljno perilo po priznanih nizkih cenah.

R. MIKLAUC
»PRI ŠKOFU«
LJUBLJANA
Lingarjeva ulica 3
Pred škofijo

Tvrdka obstoja že preko 60 let.

Hranilnica in posojilnica v Kamniku

reg. zadruga z neom. zavezo — v lastni hiši Šutna 22 (blizu postaje)

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najugodneje.

Vloge, vložene v gotovini po 1. juliju 1932, izplačuje na zahtevo vsak čas in v polnem znesku.